

Towarzystwo Miłośników Andrychowa
ul. Krakowska 69
34-120 Andrychów

Inwentarz zbioru "Cech tkacki"

nr zbioru: TMA-A2

(ze względu na budowę Systemu Muzealnego MONA zbiór wpisany do odrębnej Księgi Inwentarzowej)

Wstęp do Inwentarza:

I. Charakterystyka twórcy zbioru

Cech Tkacki w Andrychowie został założony pod koniec XVIII w., przypuszczalnie przed 1798 r., choć tradycje tkactwa lnianego na terenie ziemi andrychowskiej sięgają końca XVI w., a szczytowy okres przypada na wiek XVIII. Cech tkacki, zwany też knapskim zrzeszał rzemieślników z terenu Andrychowa, okolicznych wsi, a także bardziej oddalonych terenów – Czańca, Lasu, Porąbki, Kobiernic, Lipnika, Choczni, Kóz, Makowa i Kęt. Na przełomie XVIII i XIX w. skupiał ok. 700 członków, odnotowano również pojedyncze przypadki przyjmowania do cechu kobiet w charakterze „sióstr” cechowych. Cech tkacki, w przeciwieństwie do pozostałych cechów rzemieślniczych działających na terenie Andrychowa skupiał się przede wszystkim na funkcjach religijnych i towarzyskich. Władze cechowe stanowili cechmistrz, podcehmistrz, pisarz i podskarbi. Kolejnymi znanymi z nazwiska cechmistrzami cechu tkackiego byli: Pękała Andrzej (1801-1810), Grządziel Szczepan (1810-1815), Kolasa (Kolasiński) Jakub (1816-1823), Sordyl Maciej (1824-1826), Grządziel Błażej (1826-1828), Chrapkiewicz Maciej (1828-1829), Węgrzynek Maciej (1840), Węgrzynek Wojciech (1850-1854), Gieruszczak Antoni (1856-1871), Matuszkiewicz Florian (1875). Działalność cechu tkackiego zanikła pod koniec XIX w. w wyniku rozwoju systemu nakładczego w andrychowskim przemyśle tkackim.

II. Dzieje zbioru

Zbiór powstał w Izbie Regionalnej Ziemi Andrychowskiej prowadzonej przez Towarzystwo Miłośników Andrychowa z materiałów archiwalnych przekazanych przez Parafię św. Macieja w Andrychowie (depozyt) oraz Izbę Tradycji Andrychowskich Zakładów Przemysłu Bawełnianego (podczas likwidacji), a zabezpieczonych przez kustosz Izby Marię Skrzypiec. Brak informacji, kiedy materiały zostały przekazane. Zbiór był uporządkowany, bez zastosowanego środka ewidencyjnego. Inwentaryzacji zbioru wykazała, że zawiera on 2 jednostki archiwalne. Prace nad zbiorem zrealizowano w ramach zadania „Archiwizacja Części Zasobu Towarzystwa Miłośników Andrychowa - Etap I” sfinansowanego w 70,77 % ze środków publicznych w formie dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert na

realizację zadania publicznego „Wspieranie działań archiwalnych 2017” organizowanego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

III. Charakterystyka archiwalna zbioru

Tytuł: Cech Tkacki w Andrychowie

Granice chronologiczne: 1790-1880

Granice terytorialne: Polska, Ukraina

Rozmiar po uporządkowaniu: 2 jednostka archiwalne

IV. Zawartość zbioru

Zbiór Cech Tkacki w Andrychowie zawiera materiały archiwalne dotyczące tejże instytucji na różnych polach jej działania (funkcje gospodarcze, społeczne, kulturalne, religijne), a także dokumenty urzędowe osób związanych pośrednio z działalnością cechu tkackiego (handlarze wyrobami tkackimi).

- Obiekt o nr TMA-A2-1 *Księga Cechu Tkackiego w Andrychowie*. znajduje się w Sali Rzemiosł nr II

daty skrajne: 1798-1880

język materiałów archiwalnych: polski

opis zewnętrzny jednostki: Księga oprawna, język polski, 174 strony, brak pierwszych stron (wyrwane?). Na stronie tytułowej napis "Księga Cechu Tkackiego Andrychowa z 1798 roku" i pieczęć "Urząd Parafialny w Andrychowie".

stan fizyczny: dobry

- Obiekt o nr TMA-A2-2 *Paszport drelicharza Albert Gancarczyka* znajduje się w Sali Rzemiosł nr II

daty skrajne: 1854-1855

język materiałów archiwalnych: niemiecki

opis zewnętrzny jednostki: Książka oprawna w płótno, liczba stron 40.

stan fizyczny: dobry.

V. Bibliografia:

Andrychowskie tradycje rzemieślnicze, oprac. E. Prus-Bizoń, M. Skrzypiec, M. Przybyłowicz, Andrychów 2008.

Kulczykowski M., *Andrychowski ośrodek płócienniczy w XVIII i XIX wieku*, Wrocław 1972.

Kulczykowski M., *Chłopskie tkactwo bawełniane w ośrodku andrychowskim w XIX wieku*, Kraków 1976.

Kulczykowski M., *Dwa wieki miasta Andrychowa (1767–1967)*, Kraków 1967.

Rusin D., *Religijność mieszkańców ziemi andrychowskiej w XIX wieku*, niepublikowana praca magisterska napisana pod kierunkiem dr hab. Wojciecha Krawczuka; obroniona w 2012 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Zembron J., *Raptularz Andrychowski. Przemysł miejscowy w XX wieku*, Andrychów 2002.

Wykonano w ramach zadania „Archiwizacja Części Zasobu Towarzystwa Miłośników Andrychowa - Etap I” sfinansowanego w 70,77 % ze środków publicznych w formie dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego „Wspieranie działań archiwalnych 2017” organizowanego przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych.

numer	przedmiot (nazwa, cechy, rodzaj, tworzywo, technika)	autor, wytwórnia, szkoła, miejsce	datowanie, wymiary, waga	pochozenie, warto
TMA-A2-1	Ksi ga Cechu Tkackiego Andrychowa z 1798 roku Ksi ga oprawna, brak pierwszych stron (wyrwane?). Na stronie tytułowej napis "Ksi ga Cechu Tkackiego Andrychowa z 1798 roku" i piecz tka "Urzd Parafialny w Andrychowie"; j zyk: polski; liczba stron: 174 stron; stan fizyczny: dobry ksi ga cechowa; papier; r kopis	Cech Tkacki w Andrychowie (instytucja); Andrychów (miejsce powstania)	1798-1880	
			32 cm x 21 cm x 4 cm	
TMA-A2-2	Paszport drelicharza Alberta Gancarczyka z Wieprza Ksi ka oprawna w płótno; j zyk: niemiecki; liczba stron: 40; stan fizyczny: dobry paszport; papier; pismo odr czne	CK Starostwo Powiatowe w Wadowicach; Wadowice	1854-1855	
			18 cm x 11 cm	